

Opleiding of beroep kiezen? **Zo help je leerlingen!**

Leerlingen vinden het moeilijk om goede keuzes te maken voor hun leerloopbaan en vervolgopleiding. Docenten vinden het lastig om hen daarbij te begeleiden. Decanen Inge Kirsten en Sjoerd Franken vertellen hoe zij hun leerlingen helpen.

Hoe kun je leerlingen het beste adviseren over hun toekomst? De Stichting Beroepsplatforms VMBO (SPV) merkte begin 2010 dat heel veel docenten met deze vraag worstelen. Toen SPV een professionaliseringsproject over dit onderwerp lanceerde, hadden zich binnen enkele dagen tientallen scholen aangemeld.

Een van de mensen die direct enthousiast waren, is Inge Kirsten, schoolcoach en decaan op het Buitenhout College in Almere. Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) heeft op haar school van oudsher een belangrijke plaats. In alle leerjaren worden LOB-activiteiten aangeboden. Inge: 'Als vmbo-school vinden we het belangrijk dat leerlingen in alle leerjaren in contact komen met het beroepsleven. We willen dat ze goede beroepsbeelden krijgen en dat ze uiteindelijk een vervolgopleiding kiezen die bij hen past.'

'Denk na of je straks ook werk kunt vinden in het beroep van je keuze'

Gezellig verslagje

Inge Kirsten hoorde bij de eerste groep docenten die de SPV-training volgde. Daar maakte ze onder meer kennis met loopbaanreflectiegesprekken. Tijdens traditionele loopbaangesprekken krijgen leerlingen met name informatie, bijvoorbeeld over studierichtingen en werk. Bij dat soort gesprekken wordt er vooral tegen de leerling gepraat, om het maar eens ongenueanceerd te zeggen. Een loopbaanreflectiegesprek is fundamenteel anders. Inge Kirsten: 'Wij laten de leerlingen in alle leerjaren zoveel mogelijk ervaringen opdoen die met hun leerloopbaan en de arbeidsmarkt te maken hebben. Ze leggen bijvoorbeeld

bedrijfsbezoeken af, lopen mee op het mbo en bezoeken open dagen. Je kunt ze hier natuurlijk wel een gezellig verslagje laten maken, maar daarmee bereik je niet zoveel. Het gaat er juist om dat je de leerling gericht bevraagt op wat hij heeft meegemaakt. Daar is zo'n loopbaanreflectiegesprek heel geschikt voor. Dan ben je in dialoog met de leerling. Je helpt hem om te reflecteren op de ervaring en op zijn eigen kwaliteiten en drijfveren. En om de cirkel rond te maken, bepaal je aan het eind van het gesprek wat de volgende stap is die de leerling gaat zetten. Welke volgende ervaring wil de leerling opdoen en welke mensen in zijn netwerk

kunnen de leerling daarbij helpen? Door de loopbaanreflectiegesprekken krijgen leerlingen een beter beeld van zichzelf, van beroepen en van de maatschappij en niet te vergeten: van hun eigen mogelijkheden.'

Ook ouders doen mee

Op het algemeen toegankelijke Buitenhout College zijn de loopbaanreflectiegesprekken inmiddels helemaal ingeburgerd. Samen met een collega trainde Inge alle docenten uit de bovenbouw en binnenkort start de training voor alle onderbouwdocenten. De school gaat echter nog een flinke stap verder door

Inge Kirsten: 'Leerling moet goed beeld krijgen van de beroepen, maar ook van zichzelf'

ook ouders actief te betrekken. In april is de tweede training voor ouders van start gegaan. Kirsten is blij met de zestien enthousiaste deelnemers: 'De driehoek ouders-leerling-school is gigantisch belangrijk. Uit een rapport van het LAKS (Landelijk Actie Komitee Scholieren) blijkt dat ouders en andere familieleden nog steeds heel veel invloed hebben op de studiekeuze van hun kind. Tijdens deze training laten we ouders ervaren hoe zij hun kind kunnen helpen om een goede keuze te maken. Ze gaan daarbij dezelfde methodiek hanteren als de docenten.'

Arbeidsmarktperspectief

Ook de openbare Bredero Mavo in Amsterdam besteedt veel aandacht aan loopbaanoriëntatie. Decaan Sjoerd Franken zet uiteenlopende instrumenten in om de leerlingen goed voor te bereiden op hun vervolgopleiding en de arbeidsmarkt. Sinds kort is er een nieuw instrument: de website studieperspectief.nl, een initiatief van CNV Jongeren en Stichting Stimulansz. [Studieperspectief.nl](http://studieperspectief.nl) geeft jongeren op een snelle en overzichtelijke manier informatie over het actuele arbeidsmarktperspectief van mbo-, hbo- en universitaire opleidingen.

De website maakt duidelijk hoe het landelijke arbeidsperspectief is, maar maakt ook een onderscheid per regio. Daarnaast worden over een langere periode trends in hoeveelheid vacatures en werkzoekenden geschetst.

Brood of passie

Sjoerd Franken was op de achtergrond betrokken bij de ontwikkeling van studieperspectief.nl. Hij is blij met de komst van deze website. 'Voorheen was er eigenlijk te weinig inzicht in arbeidsmarkt mogelijkheden. Misschien was dat toen ook niet zo erg, maar door de economische crisis wordt er in allerlei sectoren fors bezuinigd en zijn er minder kansen op werk. De jeugdwerkloosheid is op dit moment echt een item. Ik geef de leerlingen dus wel degelijk de boodschap mee: denk na of je straks werk kunt vinden met de opleiding van je keuze.'

En terwijl hij dat zegt, nuanceert Franken dit ook: 'Het is natuurlijk allemaal goed en aardig om een beroep te kiezen waarmee je iets kunt verdienen, maar het is ook belangrijk dat je iets gaat doen wat je leuk vindt! In sommige sectoren kan dat wel een dilemma zijn. Misschien heb je wel een passie voor sieraden of muziek

maken. Ik raad leerlingen niet af om zo'n opleiding te kiezen, maar ik vind het wel belangrijk dat ze zich ervan bewust zijn dat de banen niet voor het oprapen liggen. Je moet wel héél goed zijn om daarmee een bestaan op te bouwen.'

Dromen mag

In hoeverre de leerlingen zich ook daadwerkelijk zullen laten leiden door de website kan Franken op dit moment nog niet zeggen. Hij heeft er in ieder geval geen overspannen verwachtingen van. 'Op deze leeftijd zijn leerlingen hier nog niet zo mee bezig, het is een beetje een ver-van-hun-bedshow. Ja, ze zijn wel bezig met de toekomst, maar op een nogal naïeve manier. Ze willen later veel geld verdienen, dromen van een carrière als advocaat of tandarts. En natuurlijk mógen ze dromen, dat zeg ik ze ook. Maar je moet wel realistisch zijn. Als ik ze vertel hoe lang ze voor dit soort beroepen in de studiebanken moeten zitten voordat ze dan hun eerste salarisstrook binnenkrijgen, zie je ze toch wel even slikken. Wat ik vooral waardevol vind van deze website: hiermee hebben leerlingen de mogelijkheid zich beter te oriënteren. Alle informatie helpt, het zijn net puzzelstukjes. Het is goed dat ze zoveel mogelijk puzzelstukjes verzamelen. Die vallen nu wellicht nog niet op hun plek, maar misschien op een later moment wel.' ◀

Informatie

www.studieperspectief.nl

Samengesteld op basis van vacature- en zoekendendata van UWV en de openbare onderwijsdata van DUO.

www.leerloopbanen.nl

Achtergrondinformatie over het loopbaanreflectiegesprek, inclusief handige publicaties en producten.

www.lob-vo.nl

Website van het project Stimulering LOB (VO-raad).